

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba franceză

Consiliul Europei

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a III-a

HOTĂRÂREA

din 1 iulie 2008

în Cauza Elena Negulescu împotriva României

(Cererea nr. 25111/02)

Strasbourg

Devenită definitivă la data de 01.12.2008

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute în [art. 44](#) alin. (2) din Convenție.

Poate suferi modificări de formă.

În Cauza Elena Negulescu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a III-a), statuând în cadrul unei camere formate din:

Josep Casadevall, președinte,

Corneliu Bîrsan,

Boštjan M. Zupančič,
Alvina Gyulumyan,
Egbert Myjer,
Elena Ziemele,
Luis López Guerra, judecători,
și Santiago Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la data de 10 iunie 2008,
a pronunțat următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 25111/02, introdusă împotriva României de un cetățean al acestui stat, doamna Elena Negulescu (*reclamanta*), care a sesizat Curtea la data de 10 iunie 2002 în temeiul [art. 34](#) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Reclamanta, care a beneficiat de asistență juridică, este reprezentată de doamna Mihaela-Ana Circiumaru, avocată la Slatina. Guvernul român (*Guvernul*) este reprezentat de agentul său guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. La data de 29 ianuarie 2007, Curtea a hotărât să comunice Guvernului cererea. Așa cum prevede [art. 29](#) alin. 3 al Convenției, ea a hotărât de asemenea că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

4. Reclamanta s-a născut în anul 1947 și locuiește la Slatina.

5. La data de 18 martie 1998 a fost agresată de D.V. și D.G.L. Medicii au diagnosticat o « hemipareză dreapta post contuzie cerebrală medie » și au constatat că reclamanta trebuia să fie asistată de o altă persoană. După trei luni de îngrijiri medicale, reclamanta a fost pensionată la data de 1 august 1998 datorită pierderii capacității sale de muncă ; i s-a recunoscut gradul II de invaliditate.

6. Prin sentința din data de 28 iulie 1998 Judecătoria București a condamnat în solidar pe D.V. și D.G.L. pentru lovituri și vătămări la pedeapsa de doi ani de închisoare cu suspendare ; i-a condamnat de asemenea la plata către reclamantă a sumei de 8.000.000 lei vechi românești (ROL) cu titlu de prejudiciu material, 10.000.000 ROL cu titlu de prejudiciu moral precum și a unei pensii de întreținere lunare de 300.000 ROL începând de la data agresiunii câtă vreme starea de sănătate a reclamantei o va cere. Sentința menționa domiciliile declarate de debitori.

7. Prin hotărârea judecătorească din data de 17 mai 1999 Tribunalul București a dat curs apelului reclamantei și a ridicat pensia de întreținere lunară la 500.000 ROL. Această hotărâre a fost confirmată în ultimă instanță prin decizia definitivă din data de 12 octombrie 1999 a Curții de Apel București.

8. Prin hotărârea judecătorească definitivă din data de 7 decembrie 2000 Tribunalul Olt a dat curs cererii reclamantei privind recalcularea sumelor acordate prin hotărârea din 17 mai 1999 susmenționată în funcție de rata inflației și a impus debitorilor să plătească reclamantei 74.160.000 ROL cu titlu de prejudiciu material, 220.898.543 ROL cu titlu de prejudiciu moral și respectiv 53.462.543 ROL reprezentând pensia de întreținere lunară neplătită pentru perioada 28 iulie 1998 – 23 mai 2000.

A. Demersurile reclamantei pentru respectarea hotărârii judecătorești din 17 mai 1999 și a hotărârii judecătorești din 7 decembrie 2000

9. La o dată neprecizată din anul 2000, la cererea reclamantei, Judecătoria Slatina a desemnat un executor judecătoresc să asigure respectarea hotărârii definitive din 17 mai 1999 citată anterior. Din dosar reiese că după deschiderea dosarului de executare, executorul s-a limitat la a se deplasa la data de 5 decembrie 2000 la domiciliul unuia din debitori, a cărui adresă figura în sentința din data de 28 iulie 1998, unde a fost informat că persoana respectivă se mutase de cinci ani.

10. În urma unei cereri a reclamantei privind respectarea hotărârii definitive din 7 decembrie 2000 menționată anterior, Judecătoria Slatina a desemnat pe executorul judecătoresc M.M. să procedeze la executare. Reclamanta afirmă că a plătit autorităților competente costurile și taxele datorate pentru executare. După ce a somat debitorii la data de 31 ianuarie 2001, executorul s-a deplasat la data de 1 martie 2001 la celălalt domiciliu al debitorilor menționat în sentința din 28 iulie 1998. În procesul-verbal pe care l-a întocmit în urma vizitei sale, executorul a consemnat declarațiile debitorilor, care susțineau că nu erau proprietarii bunurilor mobiliare sau imobiliare, că societatea comercială D., a cărui asociat unic era unul din ei, avea sediul în apartamentul părinților acestuia și că « vor plăti când vor avea bani ».

11. Aflând despre refuzul debitorilor de a plăti, reclamanta s-a adresat președintelui Tribunalului Olt. Ea a insistat să se continue executarea silită a debitorilor și a precizat că cel care asociatul unic al unei societăți comerciale era și proprietarul unui teren situat în apropiere de fostul dispensar al orașului.

12. În luna mai 2001, în urma modificărilor aduse de legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești (*legea nr. 188/2000*), aceștia din urmă și-au încetat activitatea pe lângă instanțe și au deschis cabinete individuale. La o dată ulterioară executorul judecătoresc M.M. a primit, din partea unui judecător delegat, dosarul referitor la executarea silită a hotărârii judecătorești din data de 17 mai 1999 și a hotărârii judecătorești din data de 7 decembrie 2000. Fără a încheia primul dosar referitor la executarea acestei ultime hotărâri judecătorești, el a deschis un nou dosar de executare.

13. La data de 3 septembrie 2001, executorul judecătoresc a propus reclamantei să încheie un contract de executare și a informat-o că cheltuielile de executare erau de 30.000.000 ROL, sumă care trebuia plătită integral în momentul semnării contractului. Clauzele imprimare deja pe contract precizau în special că plata restului de onorarii și a cheltuielilor de executare putea fi reținută din datoriile recuperate, că contractul reprezenta titlu executoriu pentru onorariile neplătite ce ar putea fi imediat supuse executării silite fără somație și că neplata onorariilor în momentul încheierii contractului permitea rezilierea de drept a acestuia din urmă. Clauzele prevedeau de asemenea că relațiile dintre părți nu puteau fi dovedite decât prin contractul respectiv. Reclamanta a refuzat să încheie acest contract datorită sumei prea ridicate a onorariilor comparativ cu pensia sa. Din dosar reiese că reclamanta încasa la acea vreme o pensie lunară de 1.507.000 ROL, adică în jur de 54 euro. Fără consimțământul reclamantei, executorul judecătoresc a menționat pe hotărârea judecătorească din 7 decembrie 2000 că aceasta renunța la serviciile sale privind executarea respectivei hotărâri judecătorești.

14. Ca răspuns la scrisorile trimise de reclamantă Ministerului Justiției privind nerespectare hotărârilor definitive pronunțate în favoarea sa, președintele Tribunalului Olt

a explicat reclamantei, printr-o scrisoare din data de 12 noiembrie 2001, că înainte de intrarea în vigoare a legii nr. 188/2000, nu indicase cu precizie adresa debitorilor și că executorii procedaseră la somarea acestora, potrivit prevederilor legale aplicabile. În ceea ce privește activitatea executorului M.M. potrivit legii citate anterior, onorariile pe care le stabilise erau în funcție de cuantumul datoriei și de prevederile referitoare la executarea silită. Tribunalul a sugerat reclamantei să se adreseze Consiliului executorilor judecătorești din Craiova în privința unei reduceri a onorariilor și a precizat că, în orice caz, contractul din data de 3 septembrie 2001 menționat anterior reprezenta singura posibilitate de a obține executarea creanței.

15. Prin sentința definitivă din data de 29 noiembrie 2001, Judecătoria București a dat curs unei acțiuni introdusă de reclamantă la data de 8 iunie 2008 privind revocarea suspendării de care era însoțită pedeapsa aplicată debitorilor prin hotărârea judecătorească din data de 17 mai 1999, reclamanta pledând că aceștia nu-și îndepliniseră obligația de a o despăgubi. Instanța a revocat suspendarea și a dispus executarea pedepsei sub forma închisorii, considerând că din dosar reieșea că debitorii, din care unul era asociatul uni al unei societăți comercial, nu dovediseră că se aflau în imposibilitate materială de a executa obligația de a-i plăti reclamantei sumele stabilite prin hotărârile judecătorești din 17 mai 1999 și 7 decembrie 2000.

B. Demersurile reclamantei pentru respectarea sentinței din 30 noiembrie 2002 de recalculare a sumei lunare datorate de debitori

16. Prin sentința definitivă din data de 30 noiembrie 2001, Judecătoria Slatina a dat curs cererii reclamantei și, ținând cont de rata inflației și de venitul salarial de care era privată, a recalculat la 2.043.999 ROL suma lunară pe care i-o datorau debitorii. La data

de 27 martie 2004, sentința din data de 30 noiembrie 2001 a fost investită cu formulă executorie.

17. Din scrisorile reclamantei reiese că s-a adresat unui număr de trei executori judecătorești pentru a obține respectarea sentinței din data de 30 noiembrie 2001, dar că aceștia au refuzat să o ajute în demersurile sale, deoarece se afla în imposibilitatea de a plăti toate cheltuielile în momentul încheierii contractului de executare, acestea fiind foarte ridicate în raport cu veniturile sale.

C. Plângere penală împotriva debitorilor

18. La data de 7 decembrie 2000, Parchetul de pe lângă Judecătoria Slatina a pronunțat o ordonanță de neîncepere a urmăririi penale ca răspuns la plângerea penală depusă de reclamantă împotriva lui D.V. și G.L. pentru nerespectare unei hotărâri judecătorești definitive (art. 271 cod penal). La data de 4 septembrie 2001, reclamanta a sesizat același Parchet cu o plângere penală împotriva lui D.V. și G.L., fără a se constitui parte civilă, pentru abandon de familie (art. 305 cod penal).

19. Printr-o ordonanță din data de 28 ianuarie 2002, Parchetul a pronunțat neînceperea urmăririi penale în privința plângerilor reclamantei, pe motiv că faptele în cauză nu reprezentau o infracțiune. El a considerat, pe de o parte, că art. 305 cod penal nu se putea aplica, reclamanta neavând vreo legătură de rudenie cu respectivii terți și că, pe de altă parte, nerespectarea nu era urmărită decât în caz de împiedicare a dreptului de folosință a unei locuințe. Reclamanta a contestat această ordonanță și a invitat autoritățile să reîncadreze juridic faptele respective. Prin ordonanțele din 21 mai și 4 octombrie 2002 Parchetele ierarhic superioare au confirmat ordonanța de neîncepere a urmăririi penale.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

20. Esențialul reglementării interne relevante, și anume extrasele din codul de procedură civilă în formele sale anterioare și ulterioare modificării din 2 mai 2001 precum și din legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești (în vigoare începând cu data de 10 noiembrie 2000), inclusiv prevederile de reglementare a acțiunii disciplinare împotriva executorilor și contestația la executare, este descris în cauza *Topciov împotriva României* ((Hotărâre), nr. 17369/02, 15 iunie 2006)).

21. Înainte de modificările aduse de Legea nr. 188/2000 activitatea executorilor judecătorești era reglementată de Legea nr. 92/1992 privind organizarea judiciară. În temeiul art. 110 din această lege, executorii judecătorești își exercitau activitatea pe lângă instanțe și erau subordonați președintelui instanței, care avea drept de consultare și control asupra activității lor. Aceștia erau numiți de Ministerul Justiției și atribuțiile lor erau stabilite prin reglementarea asupra activității executorilor judecătorești aprobată de acest minister.

22. La data de 10 noiembrie 2000 Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești (*Legea nr. 188/2000*) a intrat în vigoare. Executorii judecătorești sunt în prezent membri ai Uniunii naționale a executorilor judecătorești și își exercită activitatea în cabinete particulare. Legea preciza că sunt investiți cu serviciul de interes public. Executorii judecătorești au început să-și practice activitățile în cadrul cabinetelor după șase luni de la intrarea în vigoare a Legii nr. 188/2000, și anume la 10 mai 2001. La aceeași dată, cabinetele executorilor de pe lângă instanțe și-au încetat activitatea.

23. În ceea ce privește dispozițiile referitoare la onorariile executorilor judecătorești, la momentul respectiv, art. 33 litera c) din Legea nr. 188/2000 prevedea că Consiliul Uniunii naționale a executorilor judecătorești (*Consiliul*) a propus Ministerului

Justiției, spre aprobare, onorariile minimale pentru serviciile efectuate de aceștia. Art. 55 din regulamentul de aplicare al legii nr. 188/2000, intrat în vigoare la data de 6 februarie 2001, prevedea că executorii aveau dreptul la onorarii și făcea trimitere la art. 33 litera c) de mai sus și că Consiliul trebuia să propună tarife care să reflecte cheltuielile executorului, efortul său intelectual, precum și complexitatea și valoarea actului realizat.

24. Prin ordinul Ministerului Justiției nr. 697/2001, intrat în vigoare la data de 10 mai 2001, au fost adoptate onorariile minimale pentru actele de executare. Onorariile minimale erau de 100.000 ROL pentru o consultație asupra unui act de executare și 500.000 ROL și respectiv 1.000.000 ROL, plus 1% din valoarea datoriei de recuperat pentru executarea silită mobilă și imobiliară. Onorariile maximale au fost stabilite prin ordinul Ministerului Justiției nr. 1624/C/2003, care a intrat în vigoare la data de 23 iulie 2003. Acestea erau de 1.000.000 ROL pentru o consultație asupra unui act de executare, de 3.000.000 ROL pentru a notifica debitorului obligația de plată și de 10% din valoarea datoriei obținută pentru măsurile de executare silită în materie mobilă și imobiliară.

25. Drept răspuns la constatările unui raport din octombrie 2005 a Uniunii Europene și în vederea aplicării unui plan de reformă judiciară care viza, între altele, eliminarea condiției de plată în prealabil a onorariilor executorilor judecătorești pentru a asigura un sistem de executare a hotărârilor efective, Guvernul a adoptat ordonanța de urgență nr. 90/2005, care a intrat în vigoare la data de 28 decembrie 2005. Această ordonanță a modificat legea nr. 188/2000, abrogând art. 33 lit. c) de mai sus. Art. 37 al acestei legi a fost modificat și prevede de-acum înainte, între altele, că Ministerul Justiției stabilește onorariile minimale și maximale pe care trebuie să le plătească executorilor judecătorești persoanele ale căror venit lunar este mai mic decât salariul lunar mediu pe

economie și că aceste onorarii pot fi achitate prin plata lor eșalonată. De altfel, potrivit art. 37 (3), executorii nu pot condiționa punerea în executare a unei hotărâri definitive de plata anticipată a onorariilor. În opinia Guvernului, posibilitatea unui creditor de a obține eșalonarea cheltuielilor de executare a devenit aplicabilă prin ordinul nr. 658/C/2006 al Ministerului Justiției, intrat în vigoare la data de 17 martie 2006.

26. Art. 66 din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale prevede că creditorii asociatului pot să-și exercite drepturile lor numai asupra părții din beneficiile cuvenite asociatului după bilanțul contabil, sau pot popri părțile ce s-ar cuveni asociaților prin lichidare.

27. Art. 271 cod penal privește infracțiunea de nerespectare a unei hotărâri judecătorești definitive. El pedepsește cu închisoare împotrivirea la executarea unei asemenea hotărâri prin amenințare față de organul de executare precum și împiedicarea unei persoane de a folosi o locuință deținută în baza unei hotărâri judecătorești. Art. 305 cod penal referitor la « abandonul de familie » pedepsește cu închisoare orice persoană obligată să plătească niște sume unei alte persoane cu titlu de obligație legală de întreținere, între altele, pentru neplata timp de două luni a pensiei de întreținere stabilite pe cale judecătorească.

ÎN DREPT

I. Asupra pretensei încălcări a [art. 6](#) alin. 1 din Convenție

28. Reclamanta vede în inactivitatea executorului judecătoresc și în cuantumul cheltuielilor de executare, pe care le consideră prea ridicate, o lipsă efectivă de asistență din partea autorităților în privința demersurilor vizând respectarea hotărârilor judecătorești din 17 mai 1999, 7 decembrie 2000 și 30 noiembrie 2001 pronunțate

împotriva unor particulari. Ea invocă art. 6 alin. 1 din Convenție, care prevede următoarele în partea sa relevantă :

"Orice persoană are dreptul la judecarea echitabilă a cauzei sale (...) de către o instanță (...) care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...)"

A. Asupra admisibilității

29. Guvernul invocă neepuizarea căilor de atac interne. El subliniază că pentru a sancționa pasivitatea invocată a autorităților și a cere respectarea deciziei din 7 decembrie 2000, reclamanta ar fi trebuit să sesizeze instanțele, în temeiul art. 399 din codul de procedură civilă (CPC) cu o contestație la executare datorită pretinsului refuz al executorului de a îndeplini un act de executare și să înainteze o acțiune disciplinară împotriva executorului în temeiul Legii nr. 188/2000. El susține că aceste căi de atac erau accesibile, efective și suficiente și prezintă câteva exemple de hotărâri pronunțate în 2004 și 2005 de Consiliul executorilor judecătorești, care a pronunțat sancțiuni împotriva executorilor judecătorești în cauză, cum ar fi suspendarea exercitării profesiei timp de mai multe luni sau excluderea din profesie. Guvernul concluzionează că acțiunea disciplinară împotriva executorului judecătoresc reprezenta o cale adecvată și suficientă pentru a constrânge debitorii să-și achite obligația în natură.

30. Reclamanta contestă afirmația potrivit căreia ar fi trebuit să facă alte demersuri în vederea respectării hotărârilor definitive în cauză.

31. Curtea consideră că excepția Guvernului este strâns legată de substanța plângerii pe care reclamanta și-o întemeiază pe art. 6 alin. 1 din Convenție, astfel încât

trebuie să o alăture fondului (*Constantin Oprea împotriva României*, nr. 24724/03, paragraful 31, 8 noiembrie 2007).

32. De altfel, Curtea constată că această plângere nu este în mod manifest neîntemeiată în sensul [art. 35](#) alin. 3 din Convenție. De asemenea, ea constată că aceasta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate și o declară deci admisibilă.

B. Asupra fondului

33. Guvernul consideră că reclamantei îi revenea obligația de a plăti onorariile executorilor judecătorești pentru a dovedi seriozitatea intenției sale, în calitate de creditoare, de a se proceda la executarea silită a hotărârilor respective. În măsura în care, într-o procedură de executare împotriva unui particular, statul este obligat să pună la dispoziția creditorului un sistem care să permită acestuia să obțină de la debitor sumele alocate de instanțe, Guvernul consideră că reclamantei îi revenea sarcina de a se folosi de mijloacele puse la dispoziția sa de lege. Cu acest titlu, el face trimitere la căile de atac a căror neepuizare a invocat-o și consideră că reclamanta ar fi trebuit să negocieze onorariile cu executorul judecătoresc și chiar să semneze contractul, pentru a obține eșalonarea cheltuielilor de executare. Guvernul indică faptul că o asemenea eșalonare a dobândit de altfel o forță probantă prin ordinul Ministerului Justiției nr. 658/C/2006 (a se vedea paragraful 25 *in fine*). Mai mult, se referă la o scrisoare din data de 26 aprilie 2007 a Consiliului executorilor judecătorești, care preciza că în lipsa actelor de executare, hotărârea definitivă din 7 decembrie 2000 nu putea fi executată silit la sfârșitul termenului de prescriere de trei ani și că debitorii erau insolvabili.

34. Reclamanta precizează că a inițiat o procedură de executare silită a hotărârilor definitive pronunțate în favoarea sa, că a plătit cheltuielile datorate înainte de aplicarea

efectivă a Legii nr. 188/2000 în mai 2001 și că executorul căruia i-a fost transferat dosarul de executare ar fi trebuit să-l soluționeze fără să-i ceară alte cheltuieli. Ea consideră că autoritățile nu au ajutat-o efectiv în demersurile sale de executare silită, nici înainte nici după intrarea în vigoare a legii menționate anterior. Ea precizează că domiciliile debitorilor figurau în hotărârile prezentate la dosarul de executare și că a informat Tribunalul și executorii că debitorii dispuneau de venituri. În ceea ce privește contractul din data de 3 septembrie 2001, reclamanta precizează că nu a fost posibil să se eșaloneze plata onorariilor și că poziția de forță a executorului reiese din faptul că a menționat pe titlul executoriu că renunța la executarea silită.

35. Curtea reamintește jurisprudența sa potrivit căreia art. 6 din Convenție garantează fiecăruia dreptul de acces la instanță, având drept consecință dreptul la executarea hotărârilor judecătorești definitive (*Hornsby împotriva Greciei*, Hotărârea din 19 martie 1997, *Culegere de hotărâri și decizii* 1997-II, paragraful 40). În această cauză trebuia executată o hotărâre care impunea o obligație de plată unor particulari. În această privință, statul era obligat să pună la dispoziția reclamantei un sistem care să-i permită să obțină de la debitor plata sumelor alocate de instanțe (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Dachar împotriva Franței* (Hotărâre), nr. 42338/98, 6 iunie 2000). Cu toate acestea nu se poate deduce că statul trebuie considerat vinovat de neplata unei creanțe executorii datorată insolvabilității unui debitor « privat » (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Sanglier împotriva Franței*, nr. 50342/99, paragraful 99, 27 mai 2003). Curtea are deci sarcina unică de a examina dacă măsurile adoptate de autoritățile naționale în vederea executării au fost adecvate și suficiente (*Ruianu împotriva României*, nr. 34647/97, paragraful 66, 17 iunie 2003).

36. Curtea observă că reclamanta a început demersurile în vederea executării hotărârilor definitive pronunțate în favoarea sa în anul 2000 cerând Judecătoriei Slatina punerea în executare a deciziei din 17 mai 1999 a Tribunalului București și a deciziei definitive din 7 decembrie 2000 a Tribunalului Olt.

37. În ceea ce privește executarea deciziei definitive din 7 decembrie 2000, care a recalcultat sumele acordate prin decizia din 17 mai 1999, Curtea reține că după ce a deschis un dosar de executare și a somat debitorii la data de 31 ianuarie 2001, executorul judecătoresc desemnat cu executarea de către Tribunalul Olt a luat act, la data de 1 martie 2001, de declarația debitorilor, potrivit căreia vor plăti imediat ce vor avea bani. Fără să fi executat un alt act de executare până în septembrie 2001 și fără să fi verificat informațiile oferite de reclamantă, care menționa că debitorii aveau venituri ce puteau face obiectul unui sechestru și insista asupra continuării respectării hotărârii judecătorești, executorul respectiv a deschis un nou dosar de executare fără să-l fi închis pe primul. Datorită sumei prea ridicate a onorariilor stabilite de executor, reclamanta nu a semnat contractul de executare din 3 septembrie 2001, care prevedea plata anticipată a acestor onorarii.

38. Curtea observă cu ușurință că nu se contestă că actele sau omisiunile executorului judecătoresc, investit de autorități cu un serviciu de interes public, determină răspunderea statului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Platakou împotriva Greciei*, nr. 38460/97, paragraful 39, CEDH 2001-I și *Pietro și alții împotriva României*, nr. 8402/03, paragraful 41, 20 iulie 2006).

39. Curtea reamintește că a decis deja că dreptul de acces la instanță include și dreptul de acces la o procedură de executare silită și că refuzul autorităților competente de a iniția o asemenea procedură datorită obligației creditorului de a plăti anticipat

cheltuielile și onorariile de executare, fără a ține cont de situația financiară a acestuia, poate constitui o atingere exagerată adusă dreptului de acces la instanță (*Apostol împotriva Georgiei*, nr. 40765/02, paragrafele 56 și 65, 28 noiembrie 2006).

40. Presupunând chiar că cererea de plată în prealabil a onorariilor de executare ar putea viza scopul legitim al unei bune administrări a justiției la nivelul executării, Curtea reafirmă că cuantumul cheltuielilor, apreciat în lumina circumstanțelor unei anumite cauze, inclusiv solvabilitatea reclamantului și faza procesului în care este impusă îngrădirea respectivă, sunt factori de luat în calcul pentru a stabili dacă reclamantul a beneficiat de dreptul său de acces la instanță sau dacă, datorită cuantumului cheltuielilor, accesul la instanță a fost limitat în așa fel încât a fost atinsă substanța însăși a dreptului (*Kreuz împotriva Poloniei*, nr. 28249/95, paragraful 60, CEDH 2001-VI și *Iorga împotriva României*, nr. 4227/02, paragraful 39, 5 ianuarie 2007). În această privință, Curtea subliniază că trebuie examinată într-un mod extrem de riguros proporționalitatea ingerinței în cauză, în speță fiind vorba despre o îngrădire de natură pur financiară impusă unui creditor care a dovedit în instanță temeinicia pretențiilor sale (*Apostol*, citată anterior, paragraful 60).

41. Pe baza probelor aflate la dosar, Curtea nu poate reține argumentul Guvernului care invocă faptul că reclamanta ar fi putut, eventual, să beneficieze de o plată eșalonată a onorariilor sau de o rambursare a acestora după ce ar fi obținut plata creanței sale de către debitori. Mai întâi, contractul din data de 3 septembrie 2001 prevedea în mod expres plata anticipată a tuturor onorariilor. În timp ce o altă clauză imprimată deja pe contract indica posibilitatea de a plăti « restul onorariilor » ulterior, aceasta era contrazisă de clauzele care prevedeau plata anticipată a onorariilor și

posibilitatea de a rezilia de drept contractul în caz de neplată sau de a constrânge reclamanta să plătească fără somație. Pe de altă parte, Curtea reține că autoritățile au trebuit să adopte măsuri de urgență în 2005 și 2006 pentru a asigura posibilitatea unei plăți eșalonate a onorariilor de executare și a elimina condiția plății anticipate a onorariilor executorilor judecătorești cu scopul de a asigura un sistem efectiv de executare a hotărârilor judecătorești, ceea ce indică existența, în acel moment, unei practici similare cazului în speță (a se vedea paragraful 25 de mai sus). În final, problema rambursării eventuale a onorariilor după plata creanței de către debitori nu este relevantă potrivit plângerii reclamantei, care invocă imposibilitatea de a obține respectarea hotărârii menționate datorită sumei prea ridicate a onorariilor pe care ar fi trebuit să le plătească anticipat (*Apostol*, citată anterior, paragraful 55).

42. Curtea constată că cuantumul onorariilor pe care reclamanta trebuia să îl plătească anticipat pentru a obține respectarea hotărârii definitive din 7 decembrie 2000 era de aproximativ douăzeci de ori mai mare decât pensia sa lunară. În măsura în care veniturile sale erau mai mici decât pensia lunară medie din România, este greu de imaginat cum ar fi putut să obțină prin mijloace proprii suma cerută (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Iorga*, citată anterior, paragraful 43).

43. Cu toate că Guvernul susține că reclamanta ar fi putut înainta o contestație la executare, în conformitate cu art. 399 CPC sau ar fi putut iniția o acțiune disciplinară împotriva executorului judecătoresc în temeiul Legii nr. 188/2000, pentru a se plânge de refuzul acestuia de a îndeplini un act de executare, Curtea reamintește că a decis deja că Guvernul nu a demonstrat caracterul efectiv al căilor de atac respective (*Constantin Oprea împotriva României*, nr. 24724/03, paragraful 41 *in fine*, 8 noiembrie 2007) și

observă că nu a prezentat probe care să o convingă să ajungă la o altă concluzie în speță. Mai exact, Guvernul nu a dat exemple de jurisprudență internă pentru a dovedi că în lipsa unui contract de executare și de inițiere a procedurii de executare, reclamanta ar fi putut angaja răspunderea executorului judecătoresc (a se vedea paragraful 13 de mai sus). Pe de altă parte, nu a precizat nici cum acțiunea disciplinară era o cale de atac direct accesibilă reclamantei și cum ar fi putut conduce la executarea hotărârii definitive, dat fiind că nu putea fi dispusă decât de colegiul director al Uniunii executorilor judecătorești sau de Ministerul Justiției și nu putea conduce decât la suspendarea executorului din funcție (*Topcirov* (Hotărâre), citată anterior).

44. Curtea reafirmă că respectarea obligației de a asigura un drept efectiv de acces la justiție nu înseamnă pur și simplu lipsa ingerinței ci poate impune diferite forme de măsuri pozitive ale statului (*Kreuz*, citată anterior, paragraful 59). Transmițând executorilor judecătorești competența exclusivă de a proceda la executarea silită a titlurilor executorii, statul nu se poate elibera de obligațiile sale pozitive de a organiza un sistem juridic care să permită creditorilor, inclusiv celor mai defavorizați, să obțină de la debitori, în lipsa insolvabilității dovedite a acestora din urmă, plata sumelor alocate de instanțe (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Apostol*, citată anterior, paragraful 64). Or, ea observă că abia din 2005 și 2006, adică după mulți ani de la evenimente, Guvernul a adoptat măsuri vizând asigurarea accesului efectiv al creditorilor lipsiți de resurse suficiente la procedurile de executare silită (a se vedea paragraful 25 de mai sus). În opinia Curții, ar fi exagerat să se ceară reclamantei să reînceapă o procedură de executare la aproape șase ani de la demersurile făcute în vederea respectării deciziei din 7

decembrie 2000, cu atât mai mult cu cât din dosar reiese că posibilitatea de a recurge la executarea silită era prescrisă (a se vedea paragraful 33 *in fine*, de mai sus).

45. În sfârșit, Curtea afirmă că nu există probe care să conducă la concluzia că executarea nu ar fi efectivă datorită insolvabilității debitorilor. În această privință trebuie remarcat că primul executor judecătoresc nu a închis dosarul de executare din acest motiv înainte de 10 mai 2001, așa cum ar fi putut să o facă în temeiul art. 371⁵ litera b) CPP (a se vedea *Constantin Oprea*, citată anterior, paragraful 23 și 40 *in fine*) și trebuie făcută trimiterea la concluziile sentinței definitive din 29 noiembrie 2001 a Judecătoriei București (a se vedea paragraful 15 *in fine*, de mai sus).

46. Pe baza acestor probe și după ce a făcut o apreciere de ansamblu asupra faptelor, Curtea consideră că în speță autoritățile naționale nu au asistat efectiv reclamanta în demersurile sale de a obține executarea deciziei din 7 decembrie 2000 citată anterior.

47. Prin urmare, va respinge excepția de neepuizare a căilor de atac interne ridicată de Guvern și va constata că a avut loc încălcarea art. 6 alin. 1 din Convenție.

48. Ținând cont de această concluzie, Curtea consideră că nu este necesar să examineze în plus dacă măsurile adoptate de autorități în vederea respectării hotărârilor definitive din 17 mai 199 și 30 noiembrie 2001 au fost adecvate și suficiente, problemele de fapt și de drept pe care le pun fiind similare.

II. Asupra pretensei încălcări a [art. 1](#) din Protocolul nr. 1

49. Reclamanta consideră în final că a avut loc încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1, datorită faptului că autoritățile nu i-au oferit efectiv asistență pentru respectarea hotărârilor definitive pronunțate în favoarea sa.

50. Guvernul contestă afirmația reclamantei.

51. Pe baza concluziilor sale ce figurează la paragrafele 35-47 de mai sus, Curtea concluzionează că această plângere trebuie admisă, dar că nu trebuie statuat asupra fondului (a se vedea, *mutatis mutandis*, între altele, *Biserica Catolică din Caneea împotriva Greciei*, Hotărârea din 16 decembrie 1996, *Colecția* 1997-VIII, paragraful 50, *Ruianu*, citată anterior, paragraful 75).

III. Asupra altor pretinse încălcări

52. Invocând art. 2, 6, 8, 17 și 18 din Convenție, reclamanta se plânde că D.V. și D.G.L. nu au fost condamnați penal pentru abandon de familie în urma plângerilor pe care le-a depus.

53. Ținând cont de probele pe care le deține și în măsura în care este competentă să soluționeze invocările formulare, Curtea nu distinge nicio încălcare a drepturilor și libertăților garantate de Convenția invocată de reclamantă.

Reiese că această plângere este în mod manifest neîntemeiată și va fi respinsă în aplicarea art. 35 alin. 3 și 4 din Convenție.

IV. Asupra aplicării [art. 41](#) din Convenție

54. În conformitate cu art. 41 din Convenție,

"În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă."

A. Prejudiciu

55. Reclamanta solicită 50.000 euro cu titlu de prejudiciu material, sumă ce reprezintă creanța acordată prin decizia definitivă din 7 decembrie 2000 a Tribunalului Olt, recalcularea acordată prin decizia din 17 mai 1999 a Tribunalului București și cuantumul acordat cu titlu de pensie de invaliditate, reactualizate până în anul 2007. Ea solicită de asemenea 100.000 euro pentru suferințele fizice și psihice la care a fost supusă timp de 11 ani.

56. În ceea ce privește prejudiciul material invocat, Guvernul consideră că reclamanta nu a demonstrat că starea sa de necesitate s-a prelungit până în anul 2007 pentru ca sumele alocate de instanțele interne să fie reactualizate, nici că există o legătură de cauzalitate între sumele cerute și încălcarea art. 6 alin. 1 din Convenție. El consideră că nu trebuie să se țină cont de perioada ulterioară sentinței din data de 30 noiembrie 2001 a Tribunalului Slatina la reactualizarea sumei cerute cu titlu de prejudiciu material. În ceea ce privește cererea cu titlu de prejudiciu moral, el consideră că suma respectivă este excesivă.

57. Curtea reamintește că o hotărâre de constatare a unei încălcări implică pentru statul pârât obligația juridică de a pune capăt încălcării și de a-i înlătura consecințele astfel încât să restabilească pe cât posibil situația anterioară acestuia (*Metaxas*, citat anterior, paragraful 35 și *Iatridis împotriva Greciei* (satisfacție echitabilă) [GC], nr. 31107/96, paragraful 32, CEDO 2000-XI). În speță, Curtea a constatat o încălcare a art. 6 din Convenție datorită nerespectării hotărârii definitive din 7 decembrie 2000, prin care Tribunalul Olt a condamnat niște terți să-i plătească reclamantei unele sume de bani.

58. Curtea consideră că reclamanta a suferit un prejudiciu material datorită nerespectării hotărârii definitive din data de 7 decembrie 2000 în cauză și un prejudiciu

moral constând în special într-un sentiment de nedreptate datorat faptului că, timp de mai mulți ani, în ciuda acestei hotărâri definitive și executorii, autoritățile nu au pus la dispoziția reclamantei un sistem efectiv pentru apărarea drepturilor sale.

59. Ținând cont de aceste considerații, Curtea acordă reclamantei, în echitate, 12.000 euro pentru toate prejudiciile reunite.

B. Costuri și cheltuieli

60. Reclamanta nu a prezentat nicio cerere de rambursare a costurilor și cheltuielilor suportate în procedura în fața instanțelor interne sau în fața Curții.

C. Majorări de întârziere

61. Curtea hotărăște să aplice majorările de întârziere echivalente cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte marginale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

CURTEA,

ÎN UNANIMITATE:

1. alături fondului excepția preliminară ridicată de Guvern întemeiată pe neepuizarea căilor de atac interne și o respinge ;

2. declară cererea admisibilă în ceea ce privește capetele de cerere întemeiate pe art. 6 alin. 1 din Convenție și referitoare la nerespectarea hotărârilor definitive din 17 mai 1999, 7 decembrie 2000 și 30 noiembrie 2001, precum și pe art. 1 din Protocolul nr. 1 și inadmisibilă pentru rest ;

3. hotărăște că a avut loc încălcarea art.6 alin. 1 din Convenție în ceea ce privește nerespectarea hotărârii definitive din 7 decembrie 2000 pronunțate de Tribunalul Olt ;

4. hotărăște că nu trebuie examinat pe fond capătul de cerere întemeiat pe art. 6 alin. 1 din Convenție și referitor la nerespectarea hotărârilor definitive din 17 mai 1999 și 30 noiembrie 2001 ;

5. hotărăște că nu trebuie examinat fondul plângerii întemeiată pe art. 1 din Protocolul nr. 1 ;

6. hotărăște

a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 alin. 2 din Convenție, 12.000 euro (douăsprezece mii euro) pentru toate prejudiciile reunite, sumă ce va fi convertită în moneda statului pârât la cursul de schimb valabil la data plății, la care se va adăuga orice sumă putând fi datorată cu titlu de impozit ;

b) că, începând de la data expirării termenului amintit și până la momentul efectuării plății, suma va fi majorată cu o dobândă simplă, a cărei rată este egală cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte procentuale.

7. Respinge cererea de acordare a unei satisfacții echitabile pentru rest.

Întocmită în limba franceză, apoi comunicată în scris, la data de 1 iulie 2008, în temeiul [art. 77](#) alin. 2 și 3 din Regulament.

Josep Casadevall,

președinte

Santiago Quesada,

greffier